

værende Ministerium, at der er dobbelt og mer end dobbelt Opfordring til at høre, om Ministeriet endnu vil modsætte sig en Lov om Ansvar for de Handlinger, som blive misbilligede af Folkethinget. Dette er Bevæggrundene til, at jeg nu indbringer det sammene Forslag.

Formanden (Krabbe): Exemplarer af det indbragte Lovforslag ville blive omdelte.

Man gik derefter til den sidste Sag paa Dagsordenen, som var:

Æneste Behandling af: Forslag til Beslutning af Folkethinget angaaende Myndigheden til at omordne Almueffskolelærernes Lønningsforhold.

(Forslaget findes i Tillæg A.).

Der var til denne Behandling ikke fremkommet noget Ændringsforslag.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Hørup): Det Forslag, som her foreligger, var oprindeligt ikke stillet som et selvstændigt Forslag, men som et Ændringsforslag til et af det ærede Medlem fra Stege (Boisen) stillet Hovedforslag. Dersom det var kommet til Behandling saaledes, som det oprindeligt var stillet, vilde jeg have kunnet fatte mig meget kort; jeg vilde have kunnet indskrænke mig til at paavise de Punkter, hvori dette Forslag adskiller sig fra det ærede Medlems, og jeg vilde iøvrigt i det Væsentlige have kunnet henholde mig til det ærede Medlems Motivering. Som Sagen nu staar, og navnlig da den kommer til Behandling i et nyt Folkething, vil jeg ikke kunne undlade i hvert Fald at nævne Anledningen til dette Forslag og ganske kort at antyde de forskellige Synspunkter, som her staa mod hinanden. Som bekendt lod Kirkeministeren i 1877 udgaa en Forespørgsel eller Opfordring eller Henstilling til Kommunerne om at forbedre deres Skolelæreres Lønningsforhold. Denne Henstilling blev kun i et meget begrænset Omfang efterkommet af Kommunerne, og Ministeren skred saa i det følgende Aar til en anden Fremgangsmaade, nemlig til selv at foretage det, som han forgjæves havde søgt at bevæge Kommunerne til at gjøre. Denne Fremgangsmaade fra Kirkeministerens Side, som jeg antager fortsattes endnu, gaar ud paa ganske i Almindelighed at høre Skolelærernes Lønningskaar til en fast for hele Landet uniform Regel, der for Dernes Vedkommende udtrykkes i den Form, at Lærerkaldenes Størrelse skal være til 1,500 Kr., for Sjællands Vedkommende til 1,200 Kr. Jeg har forstaaet den ærede Kirkeminister saaledes, at denne administrative Foranstaltning ikke fra hans

Side opfattes som et Udtryk for nogen Kirkeministeren i Almindelighed tilkommende Kompetence, men, at Kirkeministeren anser sig for berettiget til at foretage en saadan Reform i Genhold til en speciel Kompetence, meddelt ved Anordningen af 1814 om Skolevæsenet. Denne Anordning af 1814 fastsætter, som det jo er bekendt, Skolelærernes Lønningsforhold til en vis Norm, saaledes at der inden for denne Norm er et vist Spillerum. Lønningen kan blive den i Forordningen nævnte, den kan blive noget højere, men den kan ogsaa blive noget lavere. Dette forstaaer nu den ærede Kirkeminister saaledes, at Reglen i Anordningen af 1814 gaar ud paa at give Administrationen en vedvarende Fuldmagt, en staaende Instrux til uden nogen Grændse i Tiden at regulere om paa Skolelærerkaldene i Landet, saaledes at Skolelærernes Lønningsforhold ere noget af det mest sværende, man kan tænke sig, Noget, som aldrig i den Forstand vil komme til No, at man kan sige: Nu er Reformationen af 1814 gennemført; men en Kirkeminister vil efter den nuværende Kirkeministers Fortolkning have det i sin Magt paamy at vende tilbage til dette Forhold, saaledes at, naar en Kirkeminister ikke har sin Tid optaget af Andet, vil han altid kunne beffæstige sig med at regulere væk paa Skolelærerebøderne. Mod denne Opfattelse fra den ærede Kirkeministers Side staar der en anden, hvortil jeg beffæstiger mig, og det er den, at Anordningen af 1814 vil gennemføre en almindelig Reform og gennemføre den strax, for saa vidt de faktiske Betingelser derfor ere tilstede. Ved de faktiske Betingelser forstaaer jeg og, jeg tror ogsaa, Anordningen af 1814, at Lønningsmidler ere tilstede. Da disse Lønningsmidler ikke overalt vare tilstede i 1814, maatte der ogsaa i Genhold til Lovens Gjennemførelse gives et vist Spillerum i Tid, og det betegnedes i Anordningen af 1814 nærmest derved, at Reformationen skal føres ud i Livet, efterhaanden som Degnekaldene blive ledige. Det er, synes det mig, deraf klart, at Anordningen ikke har givet Administrationen en saadan blivende Kompetence til at ordne om paa Skolelærerkaldene, men Anordningen af 1814 har sagt til Administrationen: Denne Reform skal føres ud i Livet snarest mulig, og dersom man skulde angive en Tidsfrist, inden hvilken Loven havde ment, at Reglen i sin Almindelighed skulde være gennemført her i Landet, maatte man, naar man holdt sig til Anordningens Ord, sige, at denne Regel er gennemført, naar den sidste Degr er død. Det antager jeg, er slet for en rum Tid siden, og den Kompetence, der i Anordningen er givet Ministeren, antager jeg for længe siden er udløbet. Det forstaaer jeg altsaa saaledes, at Anordningen af 1814 er udtømt, den Bemyndigelse, som derved gives Ministeren, er opbrugt, da det sidste Skolelærerkald i Landet blev reguleret i Genhold til Anordningen af 1814. Da